

Kontrola správnosti zostavenia záverečného účtu u vybraných rozpočtových kapitol za rok 2006

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2006 a jej účelom bolo preveriť správnosť zostavenia a overiť pravdivosť a preukázateľnosť údajov záverečných účtov vybraných rozpočtových kapitol.

Predmetom kontroly bolo:

- preverenie účtovnej závierky, úplnosti a správnosti zostavenia návrhu záverečného účtu rozpočtovej kapitoly za rok 2006,
- analýza hospodárenia rozpočtovej kapitoly,
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s finančnými prostriedkami,
- stav správy a ochrany majetku štátu,
- plnenie opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z predchádzajúcich kontrol.

Subjektmi kontroly boli: Kancelária Národnej rady SR, Kancelária prezidenta SR, Úrad vlády SR, Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo zahraničných vecí SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo kultúry SR a Správa štátnych hmotných rezerv SR.

V Správe kultúrnych zariadení Ministerstva kultúry SR bolo predmetom kontroly len plnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených pri predchádzajúcej kontrole.

Kontrola správnosti zostavenia záverečného účtu za rok 2006, vykonaná vo vybraných kapitolách, preukázala viaceré nedostatky v hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom štátu:

- V Kancelárii Národnej rady SR sa zistenia týkali nedodržiavania ustanovení zákona o verejnom obstarávaní a katastrálneho zákona. V oblasti správy a ochrany majetku štátu Kancelária Národnej rady SR nepožiadala do 30 dní o zápis skutočného vlastníka na niektoré nehnuteľnosti, ktoré má vo svojej správe. V internom predpise nebol jednoznačne upravený postup pri prevode pracovných pomôcok poslancov Národnej rady SR do bezodplatného vlastníctva.
- V Kancelárii prezidenta SR bolo zistené nedodržanie hospodárnosti a efektívnosti pri použití verejných prostriedkov na obnovu drevenej zrubovej fasády rekreačného objektu, na ktorú bola vyhlásená v roku 2005 verejná súťaž. Stanovené kritériá verejnej súťaže a spôsob ich hodnotenia nezabezpečovali výber ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Rozšírením predmetu plnenia o stavebné práce v celkovej cene 1 362,7 tis. Sk, ktoré neboli predmetom verejnej súťaže, nebola splnená požiadavka zachovania hospodárnosti a efektívnosti použitia verejných prostriedkov. Zákon o účtovníctve bol porušený tým, že úhrady za nájom priestorov neboli rozúčtované podľa jednotlivých nákladov a Kancelárii prezidenta SR k 01.01.2006 neevidovala na príslušnom účte záväzky prechádzajúce z roku 2005 v celkovej sume 199,7 tis. Sk. Pri

inventarizácii majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov za rok 2006 nebol v inventarizačnom zápise vyčíslený zistený rozdiel majetku a škody na majetku neboli zaúčtované v čase, kedy vznikli. V piatich prípadoch nebola dodržaná lehota na predloženie dokladov potrebných na vyúčtovanie pracovnej cesty stanovená zákonom o cestovných náhradách.

- Na Úrade vlády SR bola zistená vyššia úhrada za správu internetového protidrogového informačného portálu, ako bola dohodnutá v zmluve. Úrad vlády SR nevydal všeobecne záväzný právny predpis, ktorým by ustanovil rozsah, spôsob a ďalšie podmienky poskytovania dotácií z Protidrogového fondu. Pri poskytnutí dotácie z Protidrogového fondu neziskovej organizácii Rada protidrogového fondu schválila poskytnutie finančných prostriedkov v sume 711 tis. Sk na projekt o 4 dni skôr, ako bola nezisková organizácia právoplatne zaregistrovaná. Bol zistený konflikt záujmov zakladateľa neziskovej organizácie, ktorý bol zároveň členom Rady protidrogového fondu a členom poradnej komisie rady. Nezisková organizácia nespĺňala podmienku, podľa ktorej mala v uvedenej oblasti vykonávať odbornú činnosť minimálne dva roky a nemala tiež potrebnú akreditáciu pre činnosť resocializačného strediska v zmysle zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Schválenie poskytnutia finančných prostriedkov Radou protidrogového fondu bolo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. V oblasti účtovníctva vybrané účtovné prípady neboli doložené dokladmi potrebnými pre ich zaúčtovanie a po dobu viac ako dvoch rokov nebol zaradený majetok, ktorý bol po celú dobu v používaní. Úrad vlády SR pri riešení a vymáhaní pohľadávok spolu v sume 20 959 tis. Sk, ktoré vznikli v roku 1997, neuplatňoval dôsledne príslušné ustanovenie zákona o správe majetku štátu, čím sa stali nevymožiteľné.
- Na Ministerstve obrany SR bolo zistené nedodržanie zákonných podmienok pri poskytovaní preddavkov na plnenie dodávok a výkonov. V dvanástich zistených prípadoch Ministerstvo obrany SR uhradilo faktúry spolu v celkovej výške 1 773,5 tis. Sk ešte pred vykonaním prác bez zmluvného dohodnutia a časť preddavku v sume 3 796,8 tis. Sk, poskytnutého na generálnu opravu terénnych osobných a nákladných automobilov, bola zúčtovaná až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Ministerstvo obrany SR nehospodárne a neefektívne vynaložilo verejné prostriedky v sume 190 233,8 tis. Sk zaplatením pokuty Colnému úradu Bratislava za nesplnenie zákonných povinností a v ďalších dvoch prípadoch bolo povinné uhradiť 8 478,5 tis. Sk ako úroky z omeškania za nesplnenie záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o dielo v dohodnutej lehote. Pri zabezpečovaní generálnych opráv automobilovej techniky bola v prípade jednej zmluvy nehospodárne vynaložená suma 12 890,4 tis. Sk z dôvodu predrazenia celkovej fakturovanej ceny o takmer 50 %. Uvedený rozdiel sa týkal navýšenia skutočne realizovanej ceny generálnych opráv oproti plánovanému rozpočtu na tieto opravy v zmysle technických preberacích podmienok. Nehospodárne boli vynaložené prostriedky aj za právne služby v sume 54 tis. Sk. Ministerstvo obrany SR v ôsmich prípadoch nedodržalo lehotu stanovenú zákonom o verejnom obstarávaní a neuzatvorilo kúpnu zmluvu v lehote viazanosti ponúk. Porušenie zákona o účtovníctve bolo zistené pri úhradách faktúr, ktoré vecne nesúviseli s vykonaným rozsahom zmluvne dohodnutých prác.
- Na Ministerstve vnútra SR bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o účtovníctve a zákona o správe majetku štátu. Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy bol porušený nesprávnym financovaním niektorých obstarávaných tovarov a služieb z kapitálových výdavkov, neoprávneným započítaním príjmov a výdavkov a nehospodárnym vynakladaním verejných prostriedkov. Analýzou Registra investícií MV SR bolo zistené, že vo viacerých prípadoch na pôvodne rozpočtované investičné akcie neboli pridelené finančné prostriedky, resp. ich výška bola v priebehu rozpočtového roka znížená. MV

SR eviduje v Registri investícií niektoré stavby od roku 1996, ktorých realizácia nebola začatá, alebo ktorých ukončenie je plánované až do roku 2010. Dôsledkom nerealizovania investičných akcií v pôvodne plánovaných termínoch sa zvyšujú pôvodné rozpočtové náklady. Ministerstvo vnútra SR účtovníctvo nevedlo vždy v súlade s platnými postupmi účtovania, keď faktúru uhradenú z limitu kapitálových výdavkov ministerstvo neúčtovalo ihneď po jej prijatí ako záväzok voči dodávateľovi. Pri vzájomnom započítaní príjmov a výdavkov neúčtovalo o výdavkoch a príjmoch samostatne a majetok bol ocenený v nesprávnych obstarávacích cenách. Ministerstvo vnútra SR za rok 2006 nepreukázalo vymáhanie pohľadávky v sume 25 369,9 tis. Sk ako uplatnenie nároku na zľavu vyplývajúcu z uzatvorenej zmluvy.

- Na Ministerstve zahraničných vecí SR bolo zistené porušenie ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o verejnom obstarávaní a zákona o účtovníctve. Nehospodárne boli vynaložené verejné prostriedky v sume 21,3 tis. Sk pri obstarávaní bezpečnostných kontrolných rámov nezabezpečením zmluvných podmienok plnenia v zmysle predloženej cenovej ponuky. Hospodárnosť nebola dodržaná ani úhradou sumy o 187,7 tis. Sk vyššej ako bola dohodnutá základná cena za 18 ústrední elektronického zabezpečovacieho a kamerového systému. Porušenie viacerých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní bolo zistené pri obstarávaní kopírovacích zariadení, za ktoré Ministerstvo zahraničných vecí SR uhradilo v roku 2006 sumu 1 888,1 tis. Sk. Obstarávateľ pri užšej súťaži nepoužil pre všetkých uchádzačov rovnaký postup, jednotlivé dodávky boli realizované metódou rokovacieho konania bez zverejnenia na základe objednávok napriek tomu, že zákon predpokladá uzatvorenie čiastkových zmlúv na základe rámcovej zmluvy. V rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní bola jedným z kritérií hodnotenia ponúk dĺžka záruky a členovia komisie nevyhodnocovali každú ponuku samostatne. Ministerstvo zahraničných vecí SR nepreukázalo, že predmet obstarávania spĺňal kritérium, podľa ktorého sa zákon nevzťahuje na zákazku, ak si to vyžaduje ochrana základných záujmov Slovenskej republiky. Na základe zmlúv uzavretých týmto postupom bolo v roku 2006 vynaložených 10 493,1 tis. Sk. V oblasti účtovníctva Ministerstvo zahraničných vecí SR nezaúčtovalo zistené inventarizačné rozdiely v celkovej výške 197,9 tis. Sk do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overoval stav majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.
- Na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy nezabezpečením hospodárnosti pri použití verejných prostriedkov. Na vypracovanie projektovej dokumentácie investičných akcií, ktoré sa nerealizovali, bolo vynaložených 112,5 tis. Sk. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR uhradilo sumu 608,9 tis. Sk za externé právne služby. Ich predmetom boli činnosti, ktoré podľa organizačného poriadku mohli byť zabezpečované vlastnými zamestnancami ministerstva. Nehospodárne boli vynaložené verejné prostriedky v sume 340,9 tis. Sk na plnenia záväzku vyplývajúceho z nevýhodne uzavretej zmluvy na kúpu kopírovacieho stroja. Nebola dodržaná lehota určená zákonom o verejnom obstarávaní, ktorá musí uplynúť od oznámenia o výsledku vyhodnotenia ponúk po uzavretie zmluvy. V oblasti správy a ochrany majetku štátu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR nepostupovalo pri nakladaní s dočasne prebytočným majetkom v súlade s ustanoveniami zákona o správe majetku štátu. Na pozemkoch v centre Bratislavy, ktoré má ministerstvo vo svojej správe od roku 2005 a ktoré boli už polroka po prevzatí označené správcom ako dočasne prebytočný majetok, bolo vybudované a prevádzkované parkovisko súkromných spoločností bez nájomnej zmluvy. Za ich upratovanie a čistenie vznikli ministerstvu v roku 2005-2006 náklady vo výške 575 tis. Sk. Nedostatky boli zistené aj pri dodržiavaní zákona o účtovníctve a pri uzatváraní dohôd o vykonaní práce a dohôd o brigádnickej práci študentov

- Na Ministerstve kultúry SR bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o účtovníctve a zákona o správe majetku štátu. Kritérium hospodárnosti nebolo dodržané pri použití prostriedkov na podporu návštevnosti kultúrnych podujatí. Ministerstvo kultúry SR uhradilo cestovnej kancelárii na tento účel sumu 1 371,4 tis. Sk, nedodržalo tým vlastné pravidlá a podmienky ich poskytnutia. Ministerstvo kultúry SR nedodržalo zákon o verejnom obstarávaní pri zabezpečovaní právnych služieb na vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, za ktoré uhradilo advokátskej kancelárii sumu 1 335,9 tis. Sk. V tomto prípade spôsob určenia predpokladanej hodnoty zákazky nezabezpečoval použitie zodpovedajúcich postupov a metód podľa zákona o verejnom obstarávaní. V oblasti účtovníctva Ministerstvo kultúry SR nevyhotovilo inventúrne súpisy všetkého majetku a neporovnávalo zostatky účtov v účtovníctve so stavom majetku, záväzkov. V oblasti správy a ochrany majetku štátu ministerstvo majetok v celkovej hodnote 528,5 tis. Sk riadne neprevzalo a následne ho nezaradilo do užívania.
- V Správe štátnych hmotných rezerv SR kontrola zistila porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o štátnych hmotných rezervách, zákona o účtovníctve a zákona o správe majetku štátu. Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy bol porušený nedodržaním zásady hospodárnosti pri vynakladaní verejných prostriedkov a to poskytnutím preddavku v sume 1 910 tis. Sk na vypracovanie projektovej dokumentácie diela, v ktorej nebola doplnená technológia dohodnutá v dodatkoch k zmluve o dielo. Hospodárnosť nebola dodržaná pri skladovaní pšenice obyčajnej nevyužitím vlastných skladovacích kapacít a pri odpredaji medených katód a cínových bločkov, keď cenový rozdiel predstavoval podľa informačného spravodajstva o vývoji cien komodít sumu 51 191,5 tis. Sk. Pri odpredaji medených katód bola tiež zistená netransparentnosť vyhlásenej verejnej obchodnej súťaže. V oblasti správy a ochrany majetku štátu Správa štátnych hmotných rezerv SR prenajímala skladovacie kapacity podnikateľským subjektom za ročné nájomné o 2 605,5 tis. Sk nižšie ako bolo určené znaleckým posudkom. Spoločnosť, s ktorou bol uzavretý zmluvný vzťah na obmenu núdzových zásob nafty motorovej v množstve 59 154,4 tis. litrov, záväzok v určenom termíne nesplnila aj napriek uplatneným sankciám vo výške 42 922 tis. Sk. V oblasti účtovníctva Správa štátnych hmotných rezerv SR až v novembri 2006 zaradila do majetku zariadenia v celkovej hodnote 18 815,4 tis. Sk, ktoré boli obstarané a v užívaní od roku 2003. Nebol tiež vykonaný vklad do katastra nehnuteľností na zakúpený nehnuteľný majetok, za ktorý bola uhradená suma 4 208 tis. Sk. SŠHR SR nevykonala inventarizáciu majetku k 31.12.2006v súlade s ustanoveniami zákona o účtovníctve. Napriek odpredaju zásob mobilizačných rezerv v sume 115 880,4 tis. Sk v roku 2006 zostávajú v mobilizačných rezervách zásoby vo výške 256 062,8 tis. Sk, ktoré neslúžia na plnenie úloh v rámci krízových plánov a zaťažujú rozpočet SŠHR SR v sume 3 469 tis. Sk ročne.

Na odstránenie nedostatkov zistených pri predchádzajúcich kontrolách hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu SR a nakladania s majetkom štátu, vykonaných v predchádzajúcom období, bolo prijatých 77 opatrení. Z nich bolo 52 opatrení splnených alebo sa priebežne plnili, 6 opatrení bolo čiastočne splnených, 18 opatrení bolo nesplnených a 1 opatrenie v čase kontroly nemalo ešte termín realizácie.

V Správe kultúrnych zariadení MK SR bola vykonaná kontrola plnenia opatrení prijatých na základe výsledkov kontroly hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu a s majetkom štátu pri realizácii výstavby Novostavba Slovenského národného divadla v Bratislave za roky 2001–2002, ktorú Najvyšší kontrolný úrad SR vykonal v roku 2004. Spolu bolo prijatých 20 opatrení, z ktorých 7 bolo splnených, 10 opatrení nebolo splnených,

1 opatrenie bolo splnené čiastočne, plnenie 1 opatrenia nebolo možné vyhodnotiť nakoľko neboli dostatočne vedené stavebné denníky a 1 opatrenie bolo neúčinné, lebo nevznikla požiadavka na ďalšie výkony digitálnej projektovej dokumentácie.

Nesplnené opatrenia sa týkali odsúhlasovania fakturovaných prác a dodávok pred ich úhradou počas výstavby Novostavby SND, vedenia stavby a vypracovania podkladov pre Ministerstvo kultúry SR na stanovenie výšky finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu účelovo určených na obstaranie investičnej akcie Novostavba SND. Nebol vyhotovený záväzný zostatkový rozpočet stavby na základe presnej špecifikácie dodávok a montáže jednotlivých prác.

Pri kontrole plnenia opatrení bolo v Správe kultúrnych zariadení Ministerstva kultúry SR zistené nedodržanie ustanovení § 19 ods. 1 a ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a ustanovenia § 46b stavebného zákona.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných subjektov. Na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté opatrenia, ktorých plnenie bude následne kontrolované.